

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke „sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Politika EU pro boj proti terorismu: dosažené úspěchy a budoucí úkoly“

KOM(2010) 386 v konečném znění

(2011/C 218/17)

Zpravodaj: **pan PÎRVULESCU**

Dne 20. července 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Politika EU pro boj proti terorismu: dosažené úspěchy a budoucí úkoly

KOM(2010) 386 v konečném znění.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou prací na toto téma, přijala stanovisko dne 24. března 2011.

Na 471. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 4. a 5. května 2011 (jednání dne 5. května 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 167 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 1 člen se zdržel hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Zatímco důsledky současné hospodářské krize jsme pocítili v plné míře, EHSV upozorňuje na zvýšené riziko radikalizace, ať už jde o nábožensky či ideologicky motivovaný terorismus. Dodržování základních práv musí představovat hlavní kritérium hodnocení politiky pro boj proti terorismu, a to jak ve fázi návrhů, tak ve fázi provádění.

1.2 EHSV tedy doporučuje přezkoumat prvek prevence a doplnit do něj další rozměr, jehož cílem by bylo rozvíjet vztahy spolupráce a zmírnit napětí již v počáteční fázi. Jedná se o průřezový rozměr, který se týká politiky pro boj proti terorismu i jiných politik EU a členských států, např. politik v oblasti mládeže, kultury, vzdělávání či účasti v politickém a občanském životě.

1.3 EHSV doporučuje používat v úředních dokumentech Evropské unie a specializovaných subjektů spíše výraz „terorismus motivovaný bigotností, rasismem a xenofobií“ nežli „islámský terorismus“.

1.4 EHSV doporučuje, aby všechny instituce EU a také vlády členských států vytvářely své politiky na základě dostupných kvalitativních a kvantitativních údajů o dynamice terorismu. S ohledem na mnohotvárnost tohoto jevu by bylo chybné, nákladné a neefektivní sestavovat politiku, jež by byla použita bez rozdílu na všechny situace. Rovněž je třeba využít zásady proporcionality tak, aby reakce, úsilí a vynaložené prostředky odpovídaly rozměru hrozeb tohoto typu.

1.5 EHSV doporučuje, aby kromě čtyř prvků (prevence, ochrana, pronásledování a reakce) a horizontálních otázek (dodržování základních práv, mezinárodní spolupráce

a partnerství s třetími zeměmi a financování) zahrnovaly strategické dokumenty týkající se politiky EU pro boj proti terorismu také typologii terorismu podle motivace a dopadů (separatistický, související s extrémní levicí či anarchismem, extrémně pravicový, mající zvláštní příčinu a konečně nábožensky motivovaný terorismus). Toto strategické uspořádání pomůže vládám členských států, evropským institucím a ostatním zúčastněným stranám upravit svou vizi a své nástroje, které používají ke specifickým úkolům vyplývajícím z rozličných typů terorismu.

1.6 EHSV navrhuje, aby v rámci specifické strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů a odpovídajícího akčního plánu byla rovněž přijata konkrétní opatření ke snížení nerovností a diskriminace a aby strategie i akční plán stavěly mj. na práci Agentury Evropské unie pro základní práva.

1.7 EHSV vyzývá Evropskou komisi a vlády členských států, aby přistoupily k podrobnému posouzení hospodářského dopadu bezpečnostních opatření na činnosti soukromých provozovatelů. Rád by upozornil, že rozvoj nákladných technologií a ještě náročnější postupy mohou mít negativní dopad na činnost hospodářských subjektů i občanů.

1.8 EHSV upozornil, že v kombinaci se zvýšenou pravomocí úřadů může nelegální nebo nevhodné využívání osobních, často delikátních údajů vést k diskriminaci a poznamenání osob nebo určitých skupin.

1.9 S cílem posílit důvěryhodnost politik pro boj proti terorismu a závažnost problematiky dodržování základních práv EHSV doporučuje Evropské komisi, aby vyhověla žádosti Evropského parlamentu, který ve svém usnesení z roku 2007 o údajném využití evropských zemí ze strany CIA pro převoz

a nezákonné zadržování vězňů požádal, aby se přistoupilo k hodnocení protiteroristických právních předpisů na úrovni členských států a dalších postupů, které mohou přispět k akcím tohoto typu.

1.10 EHSV doporučuje, aby v zemích, kde by mohla politika pro boj proti terorismu poškodit demokracii a dodržování základních práv, Evropská unie důrazněji podporovala model boje proti terorismu, který bude založen na demokratických normách a postupech.

2. Úvod

2.1 Sdělení Komise předkládá klíčové prvky politického hodnocení současné strategie EU pro boj proti terorismu, jak to požaduje Evropský parlament, a představuje důležitý přípravný krok v rámci širší vnitřní bezpečnostní strategie.

2.2 Bilancovat minulé úspěchy a zabývat se budoucími úkoly je aktuální právě nyní, po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost a po přijetí nového víceletého pracovního programu a akčního plánu pro oblast svobody, bezpečnosti a práva („Stockholmský program“). Z těchto důvodů je takovéto hodnocení nezbytné. Sdělení vychází z protiteroristických opatření a iniciativ stanovených ve Stockholmském programu⁽¹⁾ a jeho prováděcím akčním plánu⁽²⁾, které zhruba nastiňují budoucí kroky EU, a doplňuje je.

2.3 Strategie EU pro boj proti terorismu z roku 2005⁽³⁾, jež zůstává hlavním referenčním rámcem činnosti EU v této oblasti, sestává ze čtyř prvků: prevence, ochrany, pronásledování a reakce. Toto sdělení vychází ze stejné struktury a u každého prvku z těchto čtyř oblastí zdůrazňuje některé zásadní úspěchy a určuje budoucí úkoly.

2.4 EHSV vítá integrované hodnocení politiky EU pro boj proti terorismu a domnívá se, že se jedná o významný krok na cestě k vytvoření vyváženého přístupu k hrozbám terorismu i nástrojům určeným k boji proti teroristům.

2.5 EHSV žádá, aby revidovaná protiteroristická strategie a také nedávno spuštěná strategie vnitřní bezpečnosti stanovila cíle a nástroje, díky kterým požadavky na bezpečnost jednotlivců nijak neohrozí ochranu základních práv a svobod. Tyto svobody a tato práva, jež představují základní kámen každého právního státu a každé demokratické společnosti, nemohou být v žádném případě porušovány nebo omezovány.

2.6 ESHV již dříve vydal dvě stanoviska, jež se přímo týkala problematiky politiky pro boj proti terorismu. Tyto dva texty se zaměřily na prevenci a konkrétněji na boj proti radikalizaci. Každé naznačilo postoj Výboru v jeho obecné rovině. Toto

stanovisko má v úmyslu přezkoumat a přeformulovat předchozí dvě stanoviska tak, aby přispěla k úpravě politiky pro boj proti terorismu s ohledem na nové tendence tohoto jevu.

3. Obecné připomínky

3.1 Hospodářská krize zasáhla ve své struktuře nejen evropské ekonomiky, ale také sociální, politické a kulturní vztahy v Evropě. Oslabila solidaritu mezi občany, společnostmi a politickými institucemi. V tomto kontextu se rychle prohlubovala nedůvěra a netolerance vůči menšinám, které byly nuceny přijmout obrannou pozici.

3.2 EHSV se domnívá, že politika Evropské unie pro boj proti terorismu představuje složitou a citlivou oblast, jež si žádá, aby požadavky na udržování bezpečnosti, technologický rozvoj a legislativní nástroje byly zaštiťovány spolehlivým systémem ochrany základních práv.

3.3 Vzhledem k mnohotvárnosti jevu zvaného terorismus a jeho prvotním příčinám EHSV doporučuje doplnit politiku EU pro boj proti terorismu o perspektivu politické integrace a spolupráce, jež by umožnila zbavit teroristické činy jakéhokoli odůvodnění. V rámci diskusí o prevenci je zapotřebí okamžitě podniknout kroky, aby byly posíleny určité cíle, např. sociální začleňování, boj proti chudobě, rovné postavení žen a mužů a zlepšení kvality pracovních míst, zejména v rámci sociálního rozměru strategie Evropa 2020.

3.4 Poslední zpráva Europolu obsahuje některé důležité údaje týkající se dynamiky jevu zvaného terorismus v Evropské unii⁽⁴⁾. V roce 2009 jsme zaznamenali pokles počtu neúspěšných, zmařených nebo provedených teroristických útoků. Jejich počet klesl o polovinu v porovnání s rokem 2007, což je znamením jednoznačně sestupného trendu.

3.5 Nezměnil se pouze dopad teroristických útoků, ale také jejich struktura. V roce 2009 byly nejrozšířenějším typem teroristických útoků separatistické útoky (257 útoků), po nich následovaly útoky levicových extremistů či anarchistů (40 útoků), po nich extrémní pravice (4 útoky) a konečně útoky mající zvláštní příčinu (2 útoky). Je třeba poznamenat, že nábožensky motivovaný terorismus, který široká veřejnost vnímá jako nejrozšířenější a nejnebezpečnější typ terorismu, je ve skutečnosti nejvzácnější – v roce 2009 byl zaznamenán pouze jeden útok (v Itálii).

3.6 EHSV lituje ztrát na lidských životech a materiálních škod, které jsou způsobeny teroristickými aktivitami. Klesající tendence dopadu terorismu však ukazuje, že tento jev je možné omezit, pokud bude přijat inteligentní a rozumný souhrn politik a opatření. K tomuto jevu musí politiky pro boj proti terorismu přistupovat specifickým způsobem v závislosti na rozsahu, motivaci, typu a příčině.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ KOM(2010) 171 v konečném znění ze dne 20. dubna 2010.

⁽³⁾ Dokument č. 14469/4/05 ze dne 30. listopadu 2005.

⁽⁴⁾ Zpráva Europolu z roku 2010 o situaci a teroristických tendencích v Evropě (TE-SAT) je dostupná na následující adrese: http://www.europol.europa.eu/publications/EU_Terrorism_Situation_and_Trend_Report_TE-SAT/Tesat2010.pdf

3.7 Vzhledem k výrazným rozdílům, které existují mezi tím, jak vnímá terorismus široká veřejnost, a mezi konkrétními teroristickými činy, žádá EHSV vlády a evropské instituce, aby přispěly k řádnému informování občanů, pokud jde o příčiny, rozměry a dopady terorismu. Upozorňuje na riziko, jež představují nesprávné a neúplné informace o tomto jevu, a dále zdůrazňuje nebezpečí, že se hrozba terorismu přemění v argument pro zdůvodnění sociálního vyloučení, netolerance a diskriminace. Jelikož cílem terorismu je šířit strach, může zveličování rozsahu hrozeb terorismu objektivně vzato sloužit zájmům potenciálních aktérů teroristických činů. Na druhou stranu je třeba potlačit „trh s terorismem“, který má tendenci se rozvíjet a mohl by být takové povahy, jež by vzbuzovala mimořádný zájem u různých hospodářských a institucionálních subjektů v oblasti boje proti hrozbám terorismu.

3.8 Co se týká pronásledování a trestání terorismu, existuje zajímavý trend. Většina zadržení byla provedena na základě členství podezřelých v teroristických organizacích a nikoli v návaznosti na trestné činy, které by přímo souvisely s přípravou či provedením teroristických útoků. To ukazuje, že vnitrostátní orgány jsou úspěšné při prevenci organizování či provádění teroristických útoků již v jejich rané fázi.

3.9 Rozvoj a používání technologií v této oblasti, a zejména v oblasti dohledu a shromažďování a ukládání údajů, musí být přizpůsobeny míře závažnosti těchto hrozeb. Politika pro boj proti terorismu nesmí výrazně zasahovat do soukromého života občanů. Přílišné vměšování by mohlo spíše přispět k šíření obecného pocitu nejistoty nežli k jeho potlačení a rovněž by přispělo ke ztrátě důvěry v činnost vlád členských států a evropských institucí.

3.10 EHSV se domnívá, že evropská občanská společnost hraje důležitou roli při omezování šíření hrozeb terorismu. Je zapotřebí, aby byla navzdory své velké rozmanitosti z hlediska hodnot, podmínek organizace a způsobů provádění činnosti zapojena do všech rozměrů politiky pro boj proti terorismu, a zejména do fáze prevence. Rovněž by mohla hrát roli při vytváření modelu komunikace, spolupráce a solidarity, který by předcházel na prevenci v širokém slova smyslu, což je fáze, v níž jsou jedinci připraveni provést teroristické akce⁽⁵⁾. Má za to, že nejučinnější způsob boje proti terorismu spočívá spíše ve zkoumání příčin terorismu nežli jeho důsledků.

3.11 EHSV se domnívá, že evropská občanská společnost má schopnost být prostředníkem mezi občany, vládami členských

států a místními samosprávami a komunitami nebo skupinami, jež by mohly vyvíjet teroristické aktivity. Může hrát mimořádnou roli a být doplněním k veřejným intervencím na základě specifických nástrojů a programů, např. v oblasti meditace nebo vzdělávání.

4. Konkrétní připomínky

Dosažené úspěchy a budoucí úkoly

4.1 Prevence

4.1.1 EHSV je potěšen, že strategie byla v nedávné době přeorientována na prevenci. Podle Stockholmského programu by tento prvek strategie měl být v následujících pěti letech posílen, pokud jde o výzkum v oblasti bezpečnosti, ale také o politické a společenské aspekty. Rovněž považuje za rozumné, že za prioritu je považována problematika toho, jak teroristé používají internet ke komunikaci, získávání prostředků, výcviku, náboru a propagandě. Sledování komunikace na internetu se však nesmí stát nástrojem, jenž by mohl mít dopad na soukromý život občanů.

4.1.2 EHSV podpořil iniciativu na vypracování specifické strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů⁽⁶⁾, jež má tři cíle: zamezit činnosti sítí i jednotlivců, kteří přivádějí lidi k terorismu, zajistit, aby hlasy většinového proudu převládaly nad názory extremistů, a podporovat bezpečnost, spravedlnost, demokracii a rovnost příležitostí. EHSV se zájmem očekává výsledky průběžného hodnocení provádění strategie a je ochoten přispět k úpravě této strategie ve světle těchto závěrů. Je však třeba zdůraznit, že poslední akční plán pro boj proti terorismu neobsahuje žádnou iniciativu zabývající se „zaměřením na nerovnosti a diskriminaci, pokud v EU existuje, a na podporu dlouhodobé integrace, je-li nezbytná“⁽⁷⁾.

4.1.3 EHSV je potěšen, že je věnována pozornost prevenci, ale zdůrazňuje, že stále nejsou vhodným způsobem zkoumány příčiny terorismu. Jak již Výbor upozornil dříve, „Je zřejmé, že [...] lze nahlížet na řadu teroristických činů jako na výsledek procesu odcizení, radikalizace a náboru, jež vycházejí z horizontálních rozdílů mezi skupinami v rámci jedné oblasti, vyloučení a diskriminace (sociální, politické či ekonomické)“⁽⁸⁾. Rovněž navrhuje zintenzivnit dialog, jehož cílem by bylo přijít s politickými odpověďmi v reakci na rozvoj jevu zvaného terorismus. Tyto odpovědi by měly přezkoumat politické, institucionální, sociální a hospodářské vztahy na úrovni členských států a jejich cílem by mělo být skutečné zmírnění napětí související s historií.

⁽⁶⁾ Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů byla revidována v listopadu 2008 (CS/2008/15175).

⁽⁷⁾ Rada Evropské unie: Evropský akční plán pro boj proti terorismu, 17. ledna 2011.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 211, 19.8.2008, s. 61.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 80.

4.1.4 EHSV vítá, že Evropská komise vytvořila v roce 2008 evropskou síť odborníků na radikalizaci (ENER), neboť se domnívá, že příspěvek institucí, který zohlední specifčnost každé společnosti a každého typu teroristického činu, může napomoci upravit politiky EU a členských států v této oblasti.

4.1.5 Vzhledem k tomu, že většina teroristických činů zaznamenaných v Evropské unii má historický původ nebo souvisí s problematikou separatismu, se EHSV domnívá, že je třeba do evropské diskuse více zapojit Výbor regionů, který je orgánem EU shromažďujícím zástupce místních a regionálních samospráv a s kterým je velice žádoucí navázat dialog.

4.1.6 EHSV podporuje návrh Komise vypracovat sdělení, jež se zaměří na zkušenosti získané v členských státech při boji proti radikalizaci a náboru pro teroristické účely. Výbor doporučuje Komisi, aby v tomto sdělení zohlednila závěry a doporučení jeho stanoviska k tématu Úloha EU v mírovém procesu v Severním Irsku⁽⁹⁾. Zaznamenané zkušenosti napomohou všem zúčastněným stranám lépe pochopit různé typy terorismu, klasifikované podle motivace a dopadu. Bude to krok kupředu k vypracování specifických politik pro každý členský stát a každý uvedený typ hrozby terorismu.

4.2 Ochrana

4.2.1 EHSV vítá úsilí vynaložené Evropskou komisí, členskými státy, vědeckou obcí a soukromým sektorem, pokud jde o ochranu života občanů a celistvost infrastruktury. Tento prvek, který pokrývá široké spektrum činností včetně posuzování hrozeb pro celou EU, bezpečnosti zásobovacího řetězce, ochrany kritické infrastruktury, bezpečnosti dopravy a hraničních kontrol a výzkumu v oblasti bezpečnosti, je nejkompaktnější a nejdražší ze všech. Rozvoj systémů ochrany však musí být úměrný závažnosti hrozeb a přizpůsobený různým typům terorismu.

4.2.2 Bezpečnost dopravy na území členských států představuje klíčovou oblast. Vnitřní trh je založen na volném pohybu zboží, kapitálu, služeb a osob. Mobilita občanů členských zemí, ať už v rámci jednotlivých zemí nebo za jejich hranicemi, je významnou složkou ekonomik a způsobů života Evropanů. Tato mobilita usnadňuje vzájemné porozumění, komunikaci a toleranci. EHSV se domnívá, že bezpečnost dopravy si ve všech svých aspektech žádá výraznou pozornost ze strany evropských institucí a vlád členských států.

4.2.3 EHSV si všímá úsilí, jež vynaložila vědecká obec v oblasti bezpečnosti, pokud jde o rozvoj technologií, které

chrání integritu osob a infrastrukturu. Vědecká obec si však musí být vědoma potenciálního dopadu technologií na život a soukromí osob a musí zajistit, aby nebyly technologie používány nadměrným způsobem nebo na úkor důstojnosti a práv osob.

4.2.4 EHSV je potěšen, že soukromý sektor (např. odvětví informačních a komunikačních technologií či chemický průmysl) spolupracuje v boji proti hrozbám terorismu. Rovněž vítá otevřenost soukromých provozovatelů dopravy vůči posíleným bezpečnostním opatřením, jejichž uplatňování může popřípadě vést k hospodářským ztrátám. V tomto ohledu EHSV důrazně doporučuje Evropské komisi a vládám členských států, aby přistoupily k podrobnému posouzení hospodářského dopadu bezpečnostních opatření na činnosti soukromých provozovatelů. EHSV by rád upozornil, že rozvoj nákladných technologií a ještě náročnější postupy mohou mít negativní dopad na činnost hospodářských subjektů i občanů.

4.2.5 Vzhledem k tomu, že významná část aktivit souvisejících s ochranou osobní dopravy probíhá v Evropě ve spolupráci se soukromými subjekty, je zřejmé nezbytné zapojit tyto subjekty do instruktážních nebo informačních programů, aby bezpečnostní postupy neohrozily integritu a důstojnost cestujících.

4.3 Pronásledování

4.3.1 Výbor je potěšen nedávným vývojem v této oblasti působení, pokud jde o shromažďování a analýzu informací, opatření, která mají zabránit přemísťování a činnosti teroristů, policejní a soudní spolupráci a boj proti financování terorismu. Pro tuto skupinu zásahů mohou všechny zúčastněné strany představit svou vizi, pokud jde o formování reakcí na teroristické hrozby v závislosti na typu této hrozby.

4.3.2 Výbor se domnívá, že úspěšnost boje proti teroristickým hrozbám rovněž závisí na bilaterální spolupráci mezi vnitrostátními orgány a evropskými specializovanými agenturami. V tomto ohledu je nutné upozornit na delikátní problematiku shromažďování a využívání soukromých informací. V rámci snahy o boj proti terorismu je třeba mít neustále na paměti ochranu práva na soukromý život. Evropský inspektor ochrany údajů upozornil, že v kombinaci se zvýšenou pravomocí úřadů může nelegální nebo nevhodné využívání osobních, často delikátních údajů vést k diskriminaci a poznamenání osob nebo určitých skupin⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Stanovisko EHSV k tématu Úloha EU v mírovém procesu v Severním Irsku ze dne 23. října 2008, Úř. věst. C 100, 30.4.2009, s. 100.

⁽¹⁰⁾ Stanovisko inspektora ochrany údajů ke sdělení Evropské komise k politice EU pro boj proti terorismu - Counter-Terrorism Policy and Data Protection (Politika pro boj proti terorismu a ochrana údajů), příspěvek pana Giovanniho Buttarelliho na slyšení pořádaném EHSV dne 9. února 2011.

4.3.3 Důležitou součástí boje proti terorismu je také omezení přístupu teroristů k finančním prostředkům. Výbor konstatuje, že právní předpisy EU týkající se postupů zařazení občanů na seznam osob a subjektů spjatých s terorismem byly upraveny tak, aby byla dodržována základní práva. EHSV se domnívá, že postupy pro udělování trestů a zmrazení majetku musí být adekvátní, jasné a transparentní. Je zapotřebí, aby měly podezřelé osoby možnost hájit se a popřít rozhodnutí orgánů.

4.3.4 Výbor souhlasí, že pro nevládní organizace je klíčová transparentnost, řádná správa a odpovědnost. Dobrovolné postupy na evropské úrovni by mohly být užitečné, ale neměly by vést ke vzniku nového systému pravidel, který by vytvářel neproveditelné regulační či finanční překážky, což by bylo v rozporu s právními předpisy členských států a což by také mohlo nepříznivě ovlivnit kapacitu odvětví nebo ochotu občanů pracovat pro ty, komu je jejich činnost určena. Výbor je připraven spolupracovat na hledání řešení s cílem vytvořit společnou strategii v oblasti politiky pro boj proti terorismu a podporovat právo a přání občanů sdružovat se v nezávislých asociacích, což je základní svoboda, jež musí být dodržována.

4.4 Reakce

4.4.1 Výbor je potěšen posledním vývojem v této oblasti působení, která se týká schopnosti civilní reakce na dopady po teroristickém útoku, systémů včasného varování, celkového řešení krizí a pomoci obětem terorismu. EHSV se domnívá, že členské státy musí posílit svou schopnost reakce, aby účinně chránily život a bezpečnost osob během krizových situací.

4.4.2 Výbor vítá vynaložené úsilí s cílem omezit přístup k chemickým, biologickým, radiačním a jaderným materiálům (CBRN), jež mohou být využity k teroristickým účelům. Je třeba prioritně sledovat provádění akčního plánu EU v oblasti CBRN, který zahrnuje 130 konkrétních činností prevence a detekce událostí a reakce na ně. Zároveň však je třeba zohlednit potenciální dopady navrhovaných opatření na dotyčné hospodářské odvětví. Je zapotřebí přistoupit k rozsáhlým konzultacím se zástupci těchto odvětví.

4.4.3 EHSV je rovněž potěšen úsilím, které vynaložila Evropská komise v oblasti pomoci obětem teroristických útoků, a to tím, že uvolnila přibližně 5 milionů eur na podporu obětí terorismu a dále financuje síť sdružení těchto osob. Výbor se domnívá, že v této podpoře je třeba dále pokračovat a zlepšovat ji.

Horizontální otázky

4.5 Dodržování základních práv

4.5.1 Výbor je potěšen, že dodržování základních práv je považováno za horizontální prioritu. Nicméně závazek Komise

týkající se dodržování základních práv musí být doplněn podobným závazkem ze strany vlád členských států. Ochrana základních práv by se navíc neměla omezovat na fázi koncipování a vytváření nástrojů, ale měla by také pokrývat fázi provádění.

4.5.2 Evropský systém ochrany lidských práv je právně stabilní a tato skutečnost by se měla lépe odrazit ve sděleních a krocích Komise. Je důležité, aby vlády členských států prokázaly velké odhodlání při využívání specifických nástrojů. Závazky přijaté na politické úrovni musí být patrné v jejich činnosti. Praktiky související s tolerováním či prováděním mučení na území členských států musí být trestány a zcela vymýceny. Je třeba dodržovat zásadu nenavrácení. Musí být pronásledovány a potírány diskriminační praktiky, jež výslovně uvádí a trestají mezinárodní, evropské a vnitrostátní právní předpisy.

4.5.3 Výbor navrhuje Komisi, aby určila nejrychlejší mechanismy sledování a rozhodování ohledně dodržování základních práv ve vztahu k politice pro boj proti terorismu. Za tímto účelem je možné ještě více zmobilizovat potenciál evropské občanské společnosti, jež se velice zajímá o ochranu práv a svobod občanů.

4.6 Mezinárodní spolupráce a partnerství s třetími zeměmi

4.6.1 Terorismus, zejména ten nábožensky motivovaný, má důležitý mezinárodní rozměr. Je zapotřebí, aby Evropská unie spolupracovala se třetími zeměmi s cílem omezit hrozby terorismu, třebaže již není (jak bylo zdůrazněno výše) prvořadým cílem tohoto typu nebezpečí.

4.6.2 Evropská unie musí ve spolupráci s třetími zeměmi podporovat demokratické postupy a normy boje proti terorismu. V Evropské unii existuje řada systémů, které skutečně zaručují a podporují lidská práva. V mnoha třetích zemích však hrozí, že bude politika pro boj proti terorismu orientována nesprávným směrem a bude mít negativní dopad na kvalitu demokracie a dodržování základních práv.

4.7 Financování

4.7.1 Výbor je potěšen, že existuje program bezpečnosti a ochrany svobod, který zahrnuje specifický program prevence, připravenosti a zvládání následků teroristických útoků. Je zapotřebí znovu vyvážit rovnováhu výdajů týkající se všech čtyř oblastí definovaných v rámci strategie (prevence, ochrana, pronásledování a reakce) a politický závazek na podporu prevence podpořit odpovídajícími rozpočtovými prostředky. Výbor se zájmem očekává výsledky průběžného hodnocení tohoto programu, věří, že budou snadno získány dostupné prostředky a že jejich využití umožní dosáhnout požadované výsledky.

5. Další postup

5.1 Se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost je možné zlepšit koordinaci politik členských států včetně politiky pro boj proti terorismu. Tato smlouva také zvýšila pravomoci Evropské unie v oblasti lidských práv. Je tedy možné vypracovat politiku pro boj proti terorismu, jež začlení do každé etapy svého průběhu (včetně provádění) nemodernější normy a postupy používané v oblasti lidských práv. Výbor se domnívá, že je třeba upravit tuto politiku podle konkrétního vývoje jevu, ale že je zároveň nutné klást jednoznačně důraz na prevenci v širokém slova smyslu jako proces zohledňující společenské, politické a hospodářské příčiny terorismu.

V Bruselu dne 5. května 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
